

Eesti Noorsootöö Keskus

NOORTEINFO

KORDUMA KIPPUVAD KÜSIMUSED

Noorteinfo korduma kippuvad küsimused ja vastused küsimustele on koostatud riikliku noorteinfo arendusgrupi poolt 2018. aastal.

Mis on noorteinfo?

Noorteinfo pakub noortele ümbritsevast elust teavet, toetab nende iseseisvust, suurendab teadlikkust erinevatest võimalustest ja valikutest oma elu paremaks korraldamiseks ning suurendab mõtestatud osalust ühiskonnas.

Mis on noorteinfo teenus?

Noorteinfo teenus on kuni 26-aastaste noorte toetamine neile oluliste ja teadlike otsuste tegemisel, mis aitab noorel paremini analüüsida iseennast, oma võimalusi ning teha teadlikke valikuid.

- teenuse pakumise, toimimise ja kvaliteedi eest vastutab kohalik omavalitsus ja see peab vastama noorsootöö ning Euroopa noorteinfo harta põhimõtetele;
- teenust vahendavad noorsootöö asutuste ja noortevaldkonna töötajad, nt huvijuhid, noortekeskuste noorsootöötajad, huviringide juhendajad, karjääriinfo spetsialistid jne

Mis on noortefotöö?

Noortefotöö on noorsootöö eesmärkidest lähtuv, suunatud ja eesmärgipärane noortele vajaliku ja huvipakkuva info:

- väljaselgitamine,
- koondamine ning
- neile vahendamine.

Seda saab teha otsese suhtluse ja füüsilise või digitaalse keskkonna kaudu.

Noortefotöö peamine sihtgrupp on noored, samas on see suunatud ka lapsevanematele, õpetajatele, teistele noorsootöötajatele ja laiemale noort ümbritsevale sotsiaal- ja ametnikevõrgustikule.

Millised on peamised noorteinfo teemavaldkonnad?

Üldises noorteinfoväljas on kõik noorele huvipakuvad teemad. Nende kategoriseerimiseks on mitmeid võimalusi. Riiklik noorteinfoportaal Teeviit pakub soovituslikult välja noorteinfo jaotamise kuueks teemavaldkonnaks.

- **Õppimine** (haridustee, koolis õppimine, eriala valik, õpilasvahetus, välismaal õppimine)
- **Töö ja karjäär** (karjääriplaneerimine, CV, tööle kandideerimine, seadusandlus, palk ja maksud, puhkus, välismaal töötamine)
- **Noorsootöö võimalused** (ettevõtlikkus, osalusvõimalused, vabatahtlik tegevus, ideed ellu, projektid, rahvusvahelised võimalused, noortevahetus, laager, malev, noorteorganisatsioonid, huvitegevus- ja huviharidus)
- **Suhted ja turvalisus** (peresuhted, paarisuhe, sõprus, vägivaldsus, esimene armastus, kiusamine)
- **Tervis** (keha areng, toitumine, seks ja seksuaalsus, sõltuvused, vaimne tervis, nutiseadmed)
- **Ühiskond ja kodanik** (esmaabi, ohutu liiklemine, kodanikuühiskond, tarbimine, andmekaitse)

Kellele on noorteinfo suunatud ja millistele põhimõtetele vastab?

- 7-26 aastastele noortele ning lähtub nende vajadustest ja huvidest
- Kättesaadav, kallutamata, usaldusväärne ja kontrollitud
- Järjepidevalt uuenev ja arenev
- Noortele arusaadavas ja sobivas sõnastuses ning vormis
- Ollakse kursis temaatiliste (ühiskonnas populaarsed teemad, nt vaimne tervis, tervislikud eluviisid, jm) ja digitaalsete trendidega (sotsiaalmeedia, rakendused)

Kuidas noortefot vahendatakse?

Infot vahendatakse nutikalt, mitmete kanalite kaudu, mida kasutatakse nii eraldi kui ka kombineeritult:

- otsene suhtlus, sh noorte osalus kogudes ja aktiivides, messidel ja muudel sündmustel (jutuajamised, arutelud, koosolekud, töötoad, viktoriinid, mängud, küsitlused)
- digitaalne keskkond (sotsiaalmeedia, rakendused, kodulehed, küsitlused)

- füüsiline keskkond ja ruum (infotahvel, teemasein, plakatid, küsitlused)

Kuidas saab teada, millist infot ja teavet noored vajavad ning millest nad on huvitatud?

- Küsi noortelt. Noorte huvid ja soovid saab välja selgitada näiteks noortekeskuses, noortevolikogus, koolis, huvikoolis, huviringis või õpilasesinduses, näiteks aruteluringide, koosolekute, veebipõhiste küsimustike (nt *Google Doc's*) või märksõnapilve (nt *Menti.com*) abil.
- Tee koostööd. Oluline on teha koostööd teiste noorsootöösutuste, koolide- ja huvikoolidega ning paluda abi ja toetust noorteinfo levitamisel. Paluda võimalusel arutada noorte informeeritusega, noorteinfo seotud teemasid kogukonna, kooli, jt koosolekutel. Kindlasti on oluline kaasata ka lapsevanemaid.
- Arenda. Riiklikul tasandil on noorte huvide ja vajaduste kaardistamise ning noorteinfo arendamise aluseks noorte seas läbiviidud uuringud ning konsultatsioonid. Need võib samuti oma piirkonna noortefotöö arendamisel aluseks võtta. Uuringud ja konsultatsioonid on leitavad [ENTK](#), [SA Archimedese Noorteagentuuri](#) veebilehtedel.

Ole kursis ühiskonna arengusuundadega Eesti, euroopa ja maailma tasandil. Alusmaterjalina saab kasutada nii Teeviit veebis kajastatavaid teemasid, Mihuse ajakirja ja Noortevaldkonna arengukava.

Mis on teadvustatud ja teadvustamata noorteinfovajadus?

- **Teadvustatud** ehk tunnetatud infovajadus on see, mis paneb noorte konkreetse valdkonna poole tegutsema, on noore poolt küsitud ja nõutud info. Näiteks info vaba aja sisustamise, koolituste või osalusvõimaluste kohta.
- **Teadvustamata** ehk varjatud infovajadus on aimdus millestki, kuid täpselt veel ei tea millest. Noorte puhul on teadvustamata infovajadus juures oluline noortega töötava spetsialisti teadmised ja oskused, millist infot noor vajab enda arenguteel ning milliste trendide ja ohtude korral vajavad noored kallutamata informatsiooni. Noor ise ei ole alati kõigest teadlik. Näiteks meedia ja allikakriitilisus.

Milline on võimalus osaleda noorteinfo ja noortefotööga seonduvatel koolitustel, seminaridel ning infopäevadel?

Neid korraldavad peamiselt Eesti Noorsootöö Keskus (ERYICA mudeli alusel), SA Archimedese Noorteagentuur ja SALTO ehk Noorte Osaluse ja Informatsiooni Ressursikeskus. Täpsemat infot leiab [ENTK](#) ja [Mitteformaalne.ee](#) veebilehtedelt. 2018. aastal avas SA Archimedese noorteagentuur ka uuenenud koolituskalendri HITSA veebis, mis muudab oluliselt lihtsamaks koolitustel kandideerimise. Võimalused osaleda koolitustel on valdavalt tasuta ja koolitused toimuvad aasta ringselt.

Mis on noorteinfo võrgustik?

Noorteinfo võrgustikuks nimetatakse riikliku ja kohaliku tasandi partnereid, kes omavahel ja kellega koostöös arendatakse noorteinfo valdkonda tervikuna, planeeritakse ning viiakse ellu noortefotööd nii otsese suhtluse kui ka füüsiliste ja digitaalsete vahendite kaudu. Noorteinfo teenuse pakkumist toetab toimiv võrgustikutöö.

- Riiklik tasand (Eesti Noorsootöö Keskus, Sihtasutus Innove, Eesti Töötukassa, SA Archimedese Noorteagentuur, Eesti Noorteühenduste Liit, Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus, Eesti Noorsootöötajate Kogu jpt).
- Euroopa tasand (Eurodesk, Salto Youth võrgustik)
- Kohalik tasand (kool, noortekeskus, noortetuba, huvikool, noorteühing, noortevolikogu, noorte aktiiv, õpilasesindus, raamatukogu, rahvamaja, jt)

Võtmepartneriteks noorteinfo võrgustikus on huvijuht, huviringi juhendaja, õpetaja, õpilasesindaja, karjäärispetsialist, huvikooli töötaja, treener, noorsootöötaja, noorte osaluskogu või aktiivi liige, noorsoopolitsei, tervishoiutöötaja, sotsiaaltöötaja, kultuuritöötaja, jt.

Keda kaasata noorteinfo võrgustikku noortefotöö paremaks elluviimiseks?

Noorteinfo ja noortefotöö arendamiseks on igal noortevaldkonna töötajal võimalus luua, kutsuda ellu või kuuluda noortefovõrgustikku. Võrgustikutööd saab teha nii otsese suhtluse kui ka füüsiliste ja digitaalsete keskkondade kaudu.

- Noorteinfo võrgustikku on soovitatav kaasata haridus- ja noorsootöösasutused ja muud noortele suunatud tegevusi ja teenuseid pakkuvad avaliku, era- ja kolmanda sektori asutused ja organisatsioonid või nende tegevusformaadid (nt kool, huvikooli, huviring, huvikool, spordiklubi, noortekeskus, noorteklubi, raamatukogu, kultuurikeskus, muuseum või muu partneri, kellega on üheskoos võimalik piirkonnas noorteinfo ja noorte huvidega seotud vajadusi täita).
- Kaasata võib spetsialiste ja siduspartnereid ka isikupõhiselt, näiteks tervishoiutöötaja, karjäärispetsialist, politseiametnik, huvijuht, sotsiaalpedagoog.
- Noorsootöö tõhusamaks toimimiseks ja info tõrgeteta liikumiseks kaasab tuumik teisi noortega tegelevaid organisatsioone ja huvigruppe (lapsevanemad)

Kuidas planeerida noortefotööd noorsootöösasutuses, et seda edukalt ellu viia?

Noortefotöö on noorsootöö osa ja seeläbi puutuvad noortega töötavad inimesed igapäevaselt oma töös kokku noortefotööga. Töö planeerimisel ja ettevalmistamisel peab kaasama noori ning lähtuma nende huvidest ja vajadustest, piirkonnas aset leidvatest sündmustest, koolitustest ja muudest tegevustest, seega toimi järgmiselt:

- Kaardista üheskoos noortega neid huvitavad ja neile vajalikud teemad ning kaasa võrgustikulikkeid, planeeri kohtumisi ning arutelusid.
- Koosta tegevuskava, kus on planeeritud info jagamise süsteemsus, meetodid ja keskkonnad (digitaalsed ja füüsilised) ning suuremad infosündmused (messid, näitused, infopäevad jne).
- Leia võimalus ja omanda oskus kasutada digitaalseid ning nutikaid lahendusi koos noortega.

Kust leida tööks vajalikku usaldusväärset ja kontrollitud noortefot?

- Noortefotöös võib usaldada riikliku ja kohaliku tasandi asutuste (nt Tervise Arengu Instituut, Peaasjad, Töötukassa, noorteühingud, huvikoolid, jt) poolt loodud ja levitatud infot nii veebis kui ka paberkanalil. Oluline on tähelepanu pöörata aja- ja asjakohasusele (õigsus, kuupäev, jm).
- Kontrollimata ja viitamata veebilehtedel avaldatud info, kallutatud ja viha õhutavad teemakäsitlused ei ole noortefotöökäsitlused sobilikud.

Mis on infokirjaoskus ja meediakirjaoskus?

Noortele info koondamisel, suunamisel ja edastamisel on oluline roll infokirjaoskusel ning meediakirjaoskusel. Oluline roll on selles ka infokriitilisusel, mille eesmärk on info kriitiline hindamine ja selle usaldusväärsuse hindamine.

- **Infokirjaoskus** on teadmised, oskused ja hoiakud informatsiooni leidmiseks, hindamiseks ja kasutamiseks. See väljendub noortefotöös eelkõige noortele sobiva ja õige info otsimisel ning vahendamisel.
- **Meediakirjaoskus** on võime leida, analüüsida, hinnata ja luua meediat ehk infot, kasutades kõiki kommunikatsioonivorme (otsesuhtlus, trükised, heli, video, jm). Noortefotöös väljendub see erinevate materjalide, visuaalide jm loomisel noortele sobival viisil ja kujul.

Milline on universaalne noortefotöö tööriist ja allikas?

Universaalne noorteinfo on info, mis on õige ja asjakohane igas piirkonnas, nt toitumise, vaimse tervise ja karjäärplaneerimisega seonduv. Tööriista ja allikana saavad noorsootöötajad kasutada universaalse riikliku tasandi noortefotöökirjaoskuse veebilehte www.teeviit.ee. Teeviit veebilehelt leiab erinevaid materjale, mida kasutada noorte informeerimiseks nendega otse suheldes või digitaalses noortefotöös. Lisaks on võimalik aidata noortel koostada Teeviit keskkonnas CV, mis on ühtaegu nii noortepärasel kui ka tööandjate poolt heaks kiidetud vormis.

Milliseid toetavad vahendeid ja keskkondi kasutada kvaliteetse noorteinfotöö tegemiseks?

Erinevate vahendite ja keskkondade kasutamisel oluline on leida õige tasakaal ning arvestada noorte huvide, vanuse ning trendidega ühiskonnas. Noorteinfotöök sobivaid vahendeid ja keskkondi on palju, nt:

- Materjalid paberkandjal (voldikud, plakatid, infolehed, teemasein, jt)
- Füüsiline ruum (kasuta ära organisatsiooni avalikku ruumi alates seintest ja põrandast lõpetades laua klaaskatte aluspinnaga, jm)
- Veebilehted (Teeviit.ee, rajaleidja.ee, noored.ee, eurodesk.eu)
- Digitaalseid keskkonnad (*Facebook, VKontakte, Canva, Youtube, Powtoon, Kahoot, Google Forms, Sli.do*, jt), vt lisaks ENTK kodulehelt [Tööriistakarp nutikatele](#).

Mis mahus tuleb tagada noorteinfo teenus?

Noorteinfo teenus on lahutamatu osa igapäevasest noorsootööst, selle puhul ei ole olemas konkreetset mahtu või kogust. Kõik noori puudutavad teemad ja tegevused on ühel või teisel viisil seotud noorteinfoga.

Millised peavad olema noorsootöötaja baasoskused- ja teadmised, et tagada kvaliteetne noorteinfo teenus?

Kvaliteetse noorteinfo teenuse tagamiseks on vajalik teenusega seotud tegevused planeerida, need ellu viia ja tulemusi analüüsida. Sellega seotud baasoskused on seotud noorsootöötaja kutsestandardiga ning ülevaate baasteadmistest annavad noorsootöö valdkonna materjalid ning dokumendid.

- Noortevaldkonda reguleerivad dokumendid (<https://www.hm.ee/et/tegevused/noortevaldkond>);
- Noorteinfot reguleerivad dokumendid (<https://www.entk.ee/noorteinfo>);
- Kutsestandardid (<https://www.kutsekoda.ee/et/kutseregister/kutsestandardid>);
- ERYICA materjalid planeerimiseks ja analüüsimiseks (<https://www.eryica.org/tools-resources>);
- Avatud noorsootöö korraldamisega seotud materjalid (<https://ank.ee/noorsootoo/>);
- Rahvusvahelise infovõrgustiku Eurodesk tegevusega seotud info (<http://www.noored.ee/meist/partnerid/eurodesk/>);
- Noorte aktiivse osaluse arendamisega seotud info (<http://enl.ee/noorte-osalus/>).

Millistest kvaliteedipõhimõtetest tuleb noorteinfotöö puhul kinni pidama?

- Info edastamisel tuleb silmas pidada õpetlikku ja pedagoogilist aspekti, see lähtub kasvatuslikest eesmärkidest ja noore arengu toetamise vajadusest, jõustab noori tema tuleviku kujundamisel ja valikute tegemisel, lähtub meetodite asja- ja eakohasusest.
- Infot tuleb edastada noortele arusaadavas keeles ja kättesaadavates keskkondades, teha see vajadusel visuaalselt nähtavaks ja atraktiivseks
- Noori tuleb kaasata infotöö eri etappidesse: infovajaduse välja selgitamisel, kokkupanemisel, levitamisel ja infoteenuse hindamisel.
- Infotöö peab olema järjepidev, vastavuses noorte huvide ja vajadustega ning pidevas parenemise ja täiustumise protsessis.
- Infot tuleb edastada hinnanguvabalt, objektiivselt ja sõltumatult (religioonist, rahastajast, poliitikast, töökspidamistest jne), mis võimaldab noorel ise otsuseid teha.
- Infotöös tuleb silmas pidada, et see ei diskrimineeri soo, vanuse, etnilise kuuluvuse, sotsiaalse klassi, kvalifikatsiooni, võimete vms pärast.
- Infotöös tuleb tagada noore konfidentsiaalsus ja anonüümsus.